

Høgskolen
i Innlandet

Veiledning for periodisk evaluering av studieprogram ved Høgskolen i Innlandet

(Del av høgskolens kvalitetsarbeid)

Innhold

1. Innledning.....	2
2 Hvilke studieprogram skal evalueres?.....	2
Del 1 Generelt om periodisk studieprogramevaluering.....	3
3. Om periodisk studieprogramevaluering.....	3
3.1 Mål.....	3
3.2 Rammer.....	3
Del 2: Retningslinjer.....	4
4. Prosess.....	4
4.1 Forberedelse.....	4
4.2 Evaluering.....	5
4.3 Handlingsplan.....	5
5. Sammensetning av evalueringskomite.....	5
6. Ansvarsforhold.....	6
7 Evalueringstemaer.....	7
7.1 Kvalitetssystemets åtte kvalitetsområder.....	7
7.2 Eksempler på spørsmål knyttet til de ulike kvalitetsområdene.....	8
8. Disponering av evalueringsrapporten.....	10

1. Innledning

Evalueringer utgjør en sentral del av høgskolens kvalitetssystem. Periodisk programevaluering er en systematisk gjennomgang og drøfting av ulike sider ved hvert enkelt studieprogram. Fakultetene har ansvar for å utarbeide en plan for gjennomføring av periodiske evalueringer av fakultetets studieportefølje. Eksterne representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksternt sakkyndige som er relevante for studietilbudet skal bidra i evalueringene¹. Periodiske evalueringer av hvert studieprogram skjer med maksimalt seks års mellomrom.

Veiledning for periodisk evaluering av studieprogram gir informasjon og retningslinjer til alle som på en eller annen måte er involvert i periodiske evalueringer ved Høgskolen i Innlandet. Veiledningen skal bidra til å standardisere, effektivisere og forbedre arbeidet med periodiske evalueringer ved høgskolen.²

2 Hvilke studieprogram skal evalueres?

HINNs studieforskrift definerer et studieprogram som «Et eller flere emner med overordnede læringsutbytter fastsatt i studieplan». Studieplan er definert som «Plan som gir nærmere beskrivelse av bl.a opptakskrav, læringsutbytte, innhold og organisering av et studieprogram. Emnebeskrivelser inngår som en del av studieplanen. I rammeplaner omtales studieplaner som programplaner og fagplaner».

Periodisk evaluering gjennomføres på følgende studier:

- Studieprogram på bachelor-, master- og ph.d.-nivå (både heltids- og deltidsstudier)
- Fellesgrader

Fakultetene har ansvar for studieprogrammene. Eieransvaret innebærer blant annet om utvikling av kvalitet i utdanningene og forberedelse av periodiske evalueringer og følge opp anbefalingene som kommer ut av evalueringene er del av dette. Dekan kan delegere oppgaver, men dekan beholder det formelle eieransvaret.

¹ NOKUTs veileder til NOKUTs studietilsynsforskrift https://www.nokut.no/siteassets/tilsyn-og-kvalitetsarbeid/veiledning_til_kap_4_revidert_01-2018.pdf

² Veiledningen har tatt utgangspunkt i NTNUs veileder «Veiledning for periodisk evaluering av studieprogram» (2017) og er tilpasset kvalitetssystembeskrivelsen for Høgskolen i Innlandet.

Del 1 Generelt om periodisk studieprogramevaluering.

3. Om periodisk studieprogramevaluering

I denne delen gjøres det rede for målsettinger og rammer for arbeid med periodiske studieprogramevalueringer.

3.1 Mål

Periodisk studieprogramevaluering er et sentralt virkemiddel i HINNs arbeid med å nå høgskolens strategiske målsetninger for utdanningsområdet.³

Utdanning og innovasjon

Høgskolen i Innlandet verdsetter utdanningsfaglig kompetanse. Vi skal arbeide for høy kvalitet i alle utdanninger, med krevende og engasjerende studier hvor studieprogrammene utvikles i samarbeid med arbeidslivet og samfunnet for øvrig. Alle våre utdanninger skal holde høy internasjonal standard. Undervisernes pedagogiske kompetanse skal økes, og meritteringsordninger for ambisiøse undervisere skal etableres. Vi skal styrke forskningsbasert undervisning som stimulerer en kritisk holdning til lærestoffet og følge opp gode studentinitiativer som styrker læring. Vi er opptatt av innovasjon i utdanningene og går inn for å benytte oss av mulighetene digitalisering gir. Vi skal tilby et moderne læringsmiljø med varierte læringsformer både på studiestedene og som del av det fleksible studietilbudet.

Periodisk evaluering innebærer å undersøke studieprogrammets kvalitet og vurdere om det er tilpasset nåværende og fremtidige behov for kompetanse i samfunns- og arbeidsliv. Formålet er å identifisere utfordringer og utforme tiltak som utvikler kvaliteten på det enkelte studieprogram. Periodiske evalueringer er også et verktøy for styring av studieporteføljen og evalueringene skal sikre at HINNs studieprogrammer er i samsvar med gjeldende regelverk.

3.2 Rammer

Den nasjonale Studiekvalitetsforskriften⁴ stiller krav om at institusjonene skal ha et kvalitetssikringssystem og krever periodisk evaluering av studietilbud.

§ 2-1. *Krav til systematisk kvalitetsarbeid*

(1) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige, som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringresultatene skal være offentlige.

Den nasjonale Studietilsynsforskriften⁵ sier institusjonen skal ha ordninger for å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene.

§ 4-1. *Krav til systematisk kvalitetsarbeid*

(2) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til §3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.

HINN benytter periodisk evaluering som verktøy i revidering av akkrediterte studietilbud, for å kontrollere at disse oppfyller kravene i Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften.

³ Strategi for Høgskolen i Innlandet 2018-2020:

<https://www.inn.no/content/download/152479/2491461/file/strategi%202018%20st%C3%A5ende%20format.pdf>

⁴ Studiekvalitetsforskriften <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2016-06-24-794>

⁵ Studietilsynsforskriften https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137#KAPITTEL_4

Evalueringene skal også være utført i samsvar med de europeiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring i høyere utdanning)⁶

HINNs evalueringsordninger på studieprogramnivå henger også sammen med det øvrige kvalitetsarbeidet som skjer i studieprogrammene. I studieprogrammene inngår studieprogramutvalg med faste møter, emneevalueringer, emneansvarliges rapport og studieprogramansvarliges rapport som hovedelementer.

Alle prosesser som inngår i HINNs kvalitetssystem for utdanning skal gjennomføres som en del av fakultetets ordinære drift. Dette gjelder også periodiske evalueringer.

Fakultetene kan prioritere å bruke mer ressurser på periodisk evaluering av enkelte program enn andre avhengig av størrelse på programmet eller utfordringer som er identifisert gjennom kvalitetssystemets øvrige ordninger.

Det kan være aktuelt å slå sammen evalueringen av to eller flere studieprogram som er faglig beslektet og som det kreves samme fagkompetanse og arbeidslivserfaring for å vurdere.

Del 2: Retningslinjer

Denne delen gir retningslinjer for arbeidet med periodiske evalueringer med hensyn på prosess, sammensetning av evalueringskomite, evalueringstemaer og form på evalueringen.

4. Prosess

Arbeidet bør inneholde tre trinn

Forberedelse -> Evaluering -> Handlingsplan

Trinn 1 og 3 er dekan ansvarlig for, mens trinn 2 står evalueringskomiteen oppnevnt av dekan ansvarlig for.

4.1 Forberedelse

Fakultetet skal sette opp en plan for når studieprogrammene skal gjennomføre periodisk evaluering. I god tid forut for en evaluering skal kvalitetssystemets innsamlede data for siste år for studiet gjennomgås og dette inngår i grunnlaget for hvilke momenter som skal danne mandatet for den periodiske evalueringen.

Dette er:

- Hvilke av kvalitetssystemets åtte kvalitetsområder som skal inngå⁷
- Evalueringsmetode
- Sammensetning av evalueringskomiteen
- Leder av evalueringskomiteen.

⁶ Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area, ESG
http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf

⁷ Kvalitetssystemets åtte områder:
<https://www.inn.no/student/utdanningskvalitet/kvalitetssystem/kvalitetsomraader>

4.2 Evaluering

Evalueringen tar utgangspunkt i et gitt mandat. Evalueringskomiteen kan ta med kvalitetsområder de finner relevante utover de som er gitt av mandatet.

Nedenfor skisseres en metode for periodisk evaluering der evalueringskomiteen har både intern og ekstern representasjon. Dersom det er ønsket om alternativ metodikk, kan dette avtales med dekan.

4.3 Handlingsplan

Evalueringsrapporten danner grunnlag for å utarbeide en forpliktende handlingsplan med konkrete tiltak. For hvert tiltak skal det angis hvem som er ansvarlig og tidsfrist. De påfølgende kvalitetsrapporteringene skal rapportere på gjennomføringen av tiltakene i handlingsplanen.

5. Sammensetning av evalueringskomite

Som en del av forberedelsene til en periodiske evaluering skal dekan oppnevne evalueringskomite.

Nedenfor gis anbefalinger til sammensetning av disse.

Faglærere på programmet**	1-3*
Vitenskapelig ansatte fra universitet eller høgskole i Norge (eller utenlandsk institusjon om dette er mer aktuelt)	1-2*
Vitenskapelig ansatt med fagdidaktisk eller universitetspedagogisk kompetanse fra HINN eller annen institusjon (i eller utenfor Norge)	0-1
Arbeidslivsrepresentanter (kan være alumner)	1-2*
Studieprogramleder fra annet studieprogram ved HINN, eller annen person med kompetanse som er relevant for valgte fokusområder	0-1
Studieveileder på programmet	0-1
Sekretær for panelet	1

*En av disse utnevnes til leder for panelet.

**Studieprogramleder er blant disse dersom vedkommende er utnevnt til å delta i evalueringspanelet.

6. Ansvarsforhold

Tabellen oppsummerer ansvar og oppgaver for de ulike rollene

Rolle	Ansvar og oppgaver
Dekan	<ul style="list-style-type: none"> • Å sørge for at fakultetet har en rullerende plan for periodiske evalueringer. • Å sørge for at det gjennomføres periodisk evaluering av alle studieprogram minst hvert sjetten år i samsvar med denne veiledningen. • Å sørge for at det utarbeides mandat for evalueringskomiteen med sammensetning og leder, metode og utvalgte kvalitetsområder. • Å stille ressurser til rådighet for evalueringen. • Å sørge for at det lages en handlingsplan for programmet etter den periodiske evalueringen og at denne følges opp. • Å stille ressurser til rådighet for oppfølging av tiltak i etterkant av evalueringen. • Å rapportere de viktigste funn og anbefalinger fra den periodiske evalueringen til rektor via fakultetets årlige kvalitetsrapportering.
Studieprogram-ansvarlig	<ul style="list-style-type: none"> • Å bidra i arbeidet med å forberede en periodisk evaluering • Å delta som intern representant i evalueringspanelet om dette er gitt i mandatet • Å følge opp handlingsplanen for studieprogrammet i tett dialog og samarbeid med fakultets- og instituttledelse, emneansvarlige og studenter
Instituttleder/ seksjonsleder	<ul style="list-style-type: none"> • Å utføre delegerte oppgaver fra dekan knyttet til periodiske evalueringer • Å stille ressurser til rådighet for evalueringen og oppfølging av tiltak i etterkant av evalueringen
Studieprogram-utvalg	<ul style="list-style-type: none"> • Å bidra i evalueringsarbeidet dersom dette er gitt i mandatet • Å se til at utviklingen i studieprogrammet følger handlingsplanen
Studenter	<ul style="list-style-type: none"> • Å delta i evalueringspanel og studieprogramråd • Å delta i spørreundersøkelser og intervjuer

7 Evalueringstemaer

En periodisk evaluering skal dekke flere hensyn. Før evalueringen velger dekan ut områder som det er mest aktuelt å vie spesiell interesse. Vurderingen bør ta utgangspunkt i HINNS kvalitetssystems 8 kvalitetsområder.

7.1 Kvalitetssystemets åtte kvalitetsområder

Høgskolen har tydelige ambisjoner for de åtte kvalitetsområdene som inngår i kvalitetssystem for utdanning.⁸ Disse gjengis under og er ment som hjelp til å strukturere evalueringen.

1. Fagmiljøenes faglige kompetanse

Fagmiljøene skal sikre kunnskapsgrunnet for utdanningene gjennom å holde seg oppdatert og delta i forskning- og utviklingsarbeid nasjonalt og internasjonalt. Høgskolen skal ha en høy andel førstkompetente knyttet til alle utdanningstilbud. Studentene skal inviteres inn i det akademiske fellesskapet og i FoU-virksomheten rundt utdanningene.

2. Fagmiljøenes pedagogiske kompetanse

Fagmiljøene skal ha god kompetanse i å planlegge, gjennomføre og reflektere over egen undervisning. De skal ha god kjennskap til en bredde av ulike undervisnings- og vurderingsformer, og beherske aktuell undervisningsteknologi og læremidler. Fagmiljøene skal forske på, eller ta initiativ til forskning på undervisning og læring.

3. Studentrekruttering og studiestart

Høgskolen skal rekruttere godt kvalifiserte studenter. Det må foreligge oppdatert og relevant informasjon om utdanningene. Planlegging og gjennomføring av studiestart skal sikre at studentene inkluderes best mulig i et sosialt fellesskap. Den faglige aktiviteten må komme raskt i gang og motivere til innsats.

4. Undervisning og studiearbeid

Studentene skal utvikle gode strategier for å tilegne seg ny kunnskap. De skal være aktive deltagere i et læringsfellesskap. Sammen med fagansatte og kontakt med arbeids- og samfunnsliv skal studentene få økt kunnskap, erfaring og dannelse. Undervisningen skal motivere studentene, og det skal være gode rutiner for tilbakemelding og oppfølging av studenter.

5. Studentenes læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsene skal være dekkende og relevante for den kompetansen studentene skal sitte igjen med etter endt utdanning. Studentene skal gjennomføre studiet på normert tid. Undervisnings- lærings- og vurderingsformene skal bidra til at studentene oppnår fastsatt læringsutbytte.

6. Studentenes læringsmiljø

Det skal legges vekt på kontinuerlig forbedring av forhold som sikrer et godt læringsmiljø. I et helhetlig læringsmiljø inngår fysiske, organisatoriske og psykososiale forhold, og hvordan de ulike forholdene virker inn på studentenes læring og velferd. Det skal være god studentmedvirkning. Gode strukturer for studentdemokrati skal sikre utvikling og forbedring av læringsmiljøet.

7. Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv

Studiene skal være relevante for samfunns- og arbeidsliv. Relevansen må sikres gjennom samarbeid i ulike fora. Her er RSA viktig (Råd for samarbeid med arbeidslivet), men også ulikt bransjesamarbeid på ulike fakultet og utdanninger. Relevans skal også sikres gjennom utplassering og praksisopphold i arbeidslivet. Bruk av tilbakemeldinger fra tidligere studenter i form av kandidatundersøkelser og gjennom alumninettverk er også viktige kilder.

8. Utforming og ledelse av studieprogrammene

Studieprogrammene skal ha en indre sammenheng slik at det er samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser og undervisnings- og vurderingsformer. Studieprogrammene skal evalueres jevnlig og i henhold til rutiner for evaluering. Resultatene skal brukes til forbedring. Ledelse av studieprogrammene skal plasseres tydelig, og følge øvrige linjer for ledelse.

⁸ *Internasjonalisering* er ikke beskrevet som et eget kvalitetsområde. Høgskolen velger å regne internasjonalisering som et perspektiv som skal inkluderes i alle de åtte kvalitetsområdene.

7.2 Eksempler på spørsmål knyttet til de ulike kvalitetsområdene

1. Fagmiljøenes faglige kompetanse

- Hvordan inkluderes studentene i faget og fagmiljøet?
- Hvordan møter studentene forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid i studiet?
- På hvilke måter er studiet forskningsbasert?
- Har fagmiljøet tilstrekkelig forskningskompetanse (andel førstestillinger, nettverk mm.)?

Informasjonsressurser

- Cristin og tall/oversikter over formell kompetanse i undervisningsmiljøene
- NOKUTs underviserundersøkelse og kandidatundersøkelser
- Studiebarometeret

2. Fagmiljøenes pedagogiske kompetanse

- Har fagmiljøet tilstrekkelig pedagogisk kompetanse?
- Hvordan utvikles den pedagogiske kompetansen i fagmiljøet?

Informasjonsressurser

- Oversikt over pedagogisk utdanning i fagmiljøet
- Deltakelse i interne kompetanseutviklingstilbud
- Resultater fra meritteringsordning
- NOKUTs underviserundersøkelse
- Studiebarometeret

3. Studentrekrutering og studiestart

- Hvordan er utviklingen i studentrekrutteringen på studiet?
- Er informasjonen om studieprogrammet på nettsidene og rekrutteringsmateriale oppdatert?
- Er det gjennomført rekrutteringstiltak på studieprogrammet? Hvilke og med hvilken effekt?
- Hvordan fungerer studiestarten (Kick-start)?

Informasjonsressurser

- DBH/Nøkkeltall (Søking, opptak, møtt)
- Nettsider
- Rekrutterings- og studiestartundersøkelse
- Studiebarometeret

4. Undervisning og studiearbeid

- Stiller omfanget av organiserte læringsaktiviteter krav til studentenes egeninnsats og tidsbruk som er tilpasset 1500-1800 timer per år for heltidsstudenter?
- I hvor stor grad stimuleres studentene til faglig engasjement, selvstendighet og kreativitet?
- På hvilke måter medvirker studentene i utviklingen av kvaliteten på læringsaktiviteter og vurderingsformer i programmet?
- Er det hensiktsmessig variasjon i studieprogrammets undervisnings- og vurderingsformer?
- Hvordan er gjennomføringsgraden for studieprogrammet, og er utviklingen tilfredsstillende?
- Hvor stor andel av studentene gjennomfører på normert tid?
- Når i studiet skjer frafall og hva er årsakene?
- Er det gjort tiltak for å redusere frafall – hvilke?
- Er det etablert ordninger for utvekslingsopphold i utlandet? Er de tilpasset studieprogrammets nivå, omfang og egenart?
- Hvordan introduseres studentene til internasjonale perspektiver i faget?

Informasjonsressurser

- DBH/Nøkkeltall (Gjennomføring, studiepoeng, frafall, Inn- og utreise, utenlandske studenter)
- Studiebarometeret (Tilfredshet og tidsbruk fra Studiebarometeret)

5. Studentenes læringsutbytte.

- Er læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogrammet faglig oppdatert?
- Er læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket?
- Bidrar alle emner til programmets forventede læringsutbytte?

- Hvordan bidrar undervisnings- og vurderingsformer til at studentene oppnår det forventede læringsutbytte?
- Hvordan er utviklingen i studentenes karakterer – og strykprosent?
- Sammenheng mellom karakterer i studiet og karakterer fra videregående skole?

Informasjonsressurser

- Nøkkeltall/DBH (Studiepoengproduksjon, fullføring og karakterfordeling)
- Studieplan
- Studiebarometeret
- Kandidatundersøkelser

6. Studentenes læringsmiljø

- Hvordan ser studentene på kvaliteten på undervisning, tilbakemelding og vurdering i programmet?
- Hvordan er læringsmiljøet (fysisk, organisatorisk, digitalt) ved programmet?
- Er det tilstrekkelig mulighet for studieveiledning?
- Er læringsressurser (bøker, kompendier, øvingsopplegg) faglig oppdatert?

Informasjonsressurser

- Studieplan
- Studiebarometeret
- Emneevalueringer
- Statistikk fra bibliotek og andre instanser i læringsmiljøarbeidet

7. Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv

- Hvor mye bransjeerfaring (erfaring fra relevant arbeidsliv) har fagmiljøet?
- Hvor relevant er studieprogrammet for arbeidslivet og for samfunnets kompetansebehov?
- Praksis i studiet? Hvor godt bidrar praksis til å forberede studenter til arbeidslivet?
- Hvordan kan studieprogrammet tilpasses samfunnets fremtidige kompetansebehov?
- Hvor godt forberedes studentene til en internasjonal karriere?

Informasjonsressurser

- Studieplan
- Studiebarometeret
- Kandidatundersøkelser
- Statistikk fra praksisordninger og annen tilknytning til samfunns og arbeidsliv

8. Utforming og ledelse av studieprogrammene

- Hvordan er studieprogrammet forankret i HINNs- og fakultetets strategi?
- Er navnet på studieprogrammet dekkende? Kommuniserer det godt overfor omverden?
- Er informasjon om studieprogrammet på nettsider, brosjyrer og vitnemålstillegg dekkende og oppdatert?
- Hvordan står studieprogrammets profil i forhold til liknende studieprogram ved HINN eller andre institusjoner i Norge? Kan det være aktuelt å vurdere samarbeid eller arbeidsdeling?
- Gir emnesammensetningen god faglig progresjon?
- Hvordan fungerer samarbeidet mellom studieprogramleder, dekan, instituttleder og emneansvarlige når det gjelder utvikling av kvaliteten på studieprogrammet?

Informasjonsressurser

- Studieplan
- Studiebarometeret
- Emnerapporter
- Oversikt over godkjenning og endringer i studieprogram og studieplaner
- Tall for fordeling av studieprogram på ulike kategorier ved institusjonen
- Pensumlister

8. Disponering av evalueringsrapporten

Det anbefales at evalueringsrapporten inneholder følgende elementer (Kapitler):

1. Forside
2. Oppsummering
3. Nøkkelinformasjon om studiet
4. Valg av kvalitetsområder (med begrunnelse for valgene som er gjort)
5. Evalueringskomiteens sammensetning (med begrunnelse for valgene som ble gjort)
6. Valg av metodikk
7. Analyse
 - Beskriv dagens situasjon
 - Styrker
 - utfordringer
8. Anbefalinger
9. Konklusjon (Skal/bør studiet videreføres som i dag, endres, legges ned?)

Evalueringresultatene skal være offentlige.⁹

⁹ Jf. Studiekvalitetsforskriften §2-1 (2).